

Toivakan perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma

KULTTUURIVAKKA

"Hedelmäpuu" akvarellimaalaus, Tatu P. 2009

SISÄLLYS

Hyvä opettaja.....s. 3

Taulukko vuosittaisen kulttuuriopetuksen pohjaksi.....s. 4

Yhteistyötahoja ja materiaaleja opetuksen tueksi.....s. 5-10

”Taikapuu” akvarellimaalaus, Toivo M. 2009

Kuvat:

Toivakan taidekoulu /kuvia oppilastöiden näyttelyistä vuosilta 2009 ja 2011 Toivakan kirjastossa

Hyvä opettaja,

Kulttuuriopetussuunnitelma tekee koulun kulttuuriopetuksen suunnitelmalliseksi ja tietoiseksi toiminnaksi. Näin varmistetaan, että jokainen oppilas saa peruskoulun aikana yhtäläiset mahdollisuudet kulttuuriseen yleissivistykseen sekä kulttuuriin kasvamiseen että tuottamiseen.

Kulttuuriopetus on oppiainerajoja rikkovaa opetusta, jota toteutetaan koulussa oppiaineiden sisälle kuuluvana toimintana. Se voi olla jokapäiväistä tapakasvatusta, ympäröivään kulttuuriin tutustumista tai kulttuuritoimijoiden sekä taiteen hyödyntämistä osana opetusta. Kulttuuriopetussuunnitelman tarkoituksena on totuttujen käytänteiden lisäksi tuoda esille uusia yhteistyön mahdollisuuksia ja käytänteitä. Luokka-astekohtaisesti kirjatulla kulttuuriopetussuunnitelmalla pyritään suunnitelmallisuuteen ja kulttuuriopetuksen minimitason varmistamiseen.

Toivakan perusopetuksen tärkeimmät kulttuuriopetuksen yhteistyökumppanit ovat Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitta, Toivakan kirjasto, Toivakan taiteen perusopetus ja Toivakan 4H. Kulttuuriaitta – yhteistyönä järjestetään Toivakan kouluilla monitaiteisia, sisällöltään vuosittain vaihtuvia työpajoja. Tarjottavien työpajojen sisältöjä on mahdollista suunnata niihin taiteen osa-alueisiin, joihin ei muilta tahoilta löydy osajia.

Kulttuuriopetuksen tavoitteena on kasvattaa lapsi osaksi yhteisöä, jolloin hänellä on mahdollisuus löytää oma kulttuurinen identiteettinsä sekä kokea yhteisöllisyyttä. Myös toisiin kulttuureihin tutustuminen ja kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärtäminen on tärkeää. Lisäksi kulttuuriopetuksen tehtävänä on opastaa lasta omaehtoisesti käyttämään kulttuuritarjontaa, mikä auttaa lasta kasvattamaan henkistä pääomaansa sekä löytämään oma kulttuurin alansa voimavaraksi. Tärkeää on että opettaja ja kasvattaja kannustaa kulttuuriseen toimijuuteen sekä mahdollistaa lapsen oman kulttuurisen tuottamisen.

Muistetaan, että lapsi tarvitsee aikuista kasvaakseen omaksi yksilökseen ja osaksi yhteisöä!

Toivakan perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelmaa kehitetään jatkuvasti. Kulttuurivakkaan on tehty päivitys vuonna 2018 kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyösuunnitelman valmistumisen yhteydessä. Vuosittaisen suunnittelun yhteydessä päivitetään kulttuuritarjonnan minimitasoa. Kulttuuriopetussuunnitelman sisältöjä kehitetään ja monipuolistetaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Työryhmä:

Satu Hiekkänen, FM, taidekoulun vastaava opettaja Puulan Seutuopisto
Marita Hintsu-Sillgren, FM, opinto-ohjaaja /opettaja Toivakan perusopetus
Paula Marttila, KM, taidekasvatuksen asiantuntijatyö Toivakan Kulttuuriaitta
Marjo Tiainen-Niemistö, FM, koordinaattori Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaitta
Tiina Turto, KM, opettaja Toivakan perusopetus
Anne Vihinen, kirjastovirkailija Toivakan kirjasto- ja kulttuuritoimi

Kirjoittaja:

Fredrika Moilanen, KM, taidekasvatuksen opiskelija Jyväskylän yliopisto

”Savannin ilta” guassimaalaus, Suvi L. 2009

TAULUKKO VUOSITTAISEN KULTTUURIOPETUKSEN SUUNNITTELUN POHJAKSI:

	Esikoulu, 1.-2. luokat	3.-4. luokat	5.-6. luokat	7.-9. luokat
Arkkitehtuuri ja rakennettu ympäristö	Toivakan Kotiseutukeskus (Vanha Pappila, Kotiseutumuseo ja Veteraanikorsu) sekä Perinnepiha Silanterin torppa	Toivakan Kotiseutukeskus (Vanha Pappila, Kotiseutumuseo ja Veteraanikorsu) sekä Perinnepiha Silanterin torppa	Toivakan Kotiseutukeskus (Vanha Pappila, Kotiseutumuseo ja Veteraanikorsu) sekä Perinnepiha Silanterin torppa	Toivakan kirkko ja sen kattomaalaukset
Kulttuuriperintö ja muut kulttuurit	Yhteistyö Toivakan järjestöjen ja yritysten kanssa	Yhteistyö Toivakan järjestöjen ja yritysten kanssa	Toivakan Kotiseutukeskus ja Perinnepiha Yhteistyö Toivakan järjestöjen ja yritysten kanssa	Toivakan kirkko ja sen kattomaalaukset Yhteistyö Toivakan järjestöjen ja yritysten kanssa
Elokuva ja media	Yhteistyö Keski-Suomen elokuvakeskuksen kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen elokuvakeskuksen kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen elokuvakeskuksen kanssa Yhteistyö 4H:n kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen elokuvakeskuksen kanssa Yhteistyö 4H:n kanssa
Festivaalit ja tapahtumat	Itsenäisyyspäiväjuhla	Itsenäisyyspäiväjuhla	Itsenäisyyspäiväjuhla	Itsenäisyyspäiväjuhla ToukoFest Jyväskylässä
Musiikki	Yhteistyö musiikkikoulun taiteen perusopetuksen kanssa Orkestereiden ja soitinryhmien vierailuja Yhteistyö Konserttikeskuksen kanssa	Yhteistyö musiikkikoulun taiteen perusopetuksen kanssa Orkestereiden ja soitinryhmien vierailuja Yhteistyö Konserttikeskuksen kanssa	Yhteistyö musiikkikoulun taiteen perusopetuksen kanssa Orkestereiden ja soitinryhmien vierailuja Yhteistyö Konserttikeskuksen kanssa	Yhteistyö musiikkikoulun taiteen perusopetuksen kanssa Orkestereiden ja soitinryhmien vierailuja Yhteistyö Konserttikeskuksen kanssa
Teatteri	Kiertävät teatterit Retki teatteriin	Kiertävät teatterit Retki teatteriin	Kiertävät teatterit Retki teatteriin	Kiertävät teatterit Retki teatteriin
Sirkus	*	*	*	*
Tanssi ja luova liikunta	Yhteistyö Keski-Suomen Tanssin Keskuksen ja Tanssiryhmä Off/Balancen kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen Tanssin Keskuksen ja Tanssiryhmä Off/Balancen kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen Tanssin Keskuksen ja Tanssiryhmä Off/Balancen kanssa	Yhteistyö Keski-Suomen Tanssin Keskuksen ja Tanssiryhmä Off/Balancen kanssa
Sanataide ja kirjallisuus	Kirjastoon tutustuminen (1lk) Kirjailijavierailut	Kirjavinkkaus / kirja- maistiais (3lk) Toiminnallinen kirjastosuunnistus (4lk) Kirjailijavierailut	Tiedonhaku ja kirjavinkkaus (5lk) Kirjailijavierailut	Toiminnallinen kirjaston käytön kertaus / genrevinkkaus (7lk) Mediakasvatus (8 lk) Kirjailijavierailut
Kuvataide, muotoilu ja kädentaidot	Kirjaston näyttelyt Yhteistyö taidekoulun taiteen perusopetuksen kanssa	Kirjaston näyttelyt Yhteistyö taidekoulun taiteen perusopetuksen kanssa	Kirjaston näyttelyt Yhteistyö taidekoulun taiteen perusopetuksen kanssa	Kirjaston näyttelyt Yhteistyö taidekoulun taiteen perusopetuksen kanssa Tutustuminen Joonas Heiskan ja Pellervo Lukumiehen taiteeseen Taiteilijavierailut Museovierailu

Vuosittain päätetään, mihin taiteen osa-alueisiin keskitytään ja mille luokka-asteille mitäkin toimintaa tarjotaan. Lisäksi tämän taulukon ulkopuolista toimintaa voi hyvin olla. Jokaisella luokkatasolla on kulttuuritarjonnan minimitasona vuosittain työpaja tai vaihtoehtoisesti retki tai esitys. Retki voi olla esim. konserttiin, teatteriin, museoon tai Jyväskylään Toukofestiin. Vaihtoehtoisesti erilaisia esityksiä voidaan järjestää koululla. Esitykset voivat olla mm. konsertteja, teatteri- tai elokuvaesityksiä, tai vaikkapa taikuriesitys. Retkelle lähteviä, esityksiin ja työpajoihin osallistuvia luokkia vaihdellaan vuosittain.

Kulttuuriaitan työpajoja voidaan järjestää missä tahansa taiteen osa-alueella, mutta erityisesti niillä, joiden tarjonta koulussa on niukkaa. Kirjastossa käyntejä opettajat voivat järjestää taulukossa mainitun toiminnan lisäksi vapaasti kaikilla luokka-asteilla. Kirjaston kirjavinkkausta järjestetään pääosin monilukutaitosuunnitelman mukaisesti, mutta myös erikseen sovittaessa. Yhteistyö taiteen perusopetuksen Puulan Seutuopiston taidekoulun ja musiikkikoulun kanssa jatkuu. Tämä tarkoittaa mm. vuosittain taidekoulun näyttelyihin tutustumista sekä tiedottamista taidekoulun ja musiikkikoulun oppilaspaikoista. Yhteistyötä 4H:n kanssa toteutetaan resurssien mukaan (esim. mahdolliset apurahat).

YHTEISTYÖTAHOJA JA MATERIAALEJA OPETUKSEN TUEKSI:

TAITEEN PERUSOPETUS TOIVAKASSA

Taiteen perusopetusjärjestelmä on ollut voimassa vuodesta 1992. Lain mukaan opetuksen järjestämisestä päättää kunta.

” Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen tai korkea-asteiseen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa ”

(Laki taiteen perusopetuksesta 21.8.1998 /633 § 1)

Toivakassa taiteen perusopetusta on tällä hetkellä saatavana käsityössä, kuvataiteessa ja musiikissa. Käsityön ja kuvataiteen opetus järjestetään taidekoulussa ja musiikin opetus musiikkikoulussa. Toivakassa taidekoulun ja musiikkikoulun opetus etenee taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaan.

Toivakan taidekoulu ja musiikkikoulu toimivat Puulan Seutuopiston yhteydessä.

Lisätietoja:

www.toivakka.fi/taiteenperusopetus

KULTTUURIAITTA TOIVAKASSA

Toivakka liittyi seudulliseen lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuuriaittaan vuonna 2006. Kulttuuriaitta on Jyväskylän, Muuramen, Hankasalmen, Toivakan, Uuraisten, Laukaan, Petäjäveden, Keuruun ja Multian alueella toimiva lasten- ja nuorten kulttuurin yhteistyöverkosto. Kulttuuriaitta –yhteistyönä järjestetään erilaisia työpajoja, koulutusta ja tapahtumia lapsille ja nuorille sekä lasten kanssa toimiville aikuisille.

Lisätietoja:

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

www.toivakka.fi

”Auto” maalattu puukaiverrus, Emmi M. 2011

ARKKITEHTUURI JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Yhteistyötahoja:

Kulttuuriaitta
www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta

Alvar Aalto –museo, Jyväskylä
www.alvaraalto.fi

Toivakan kirkko
www.toivakanseurakunta.fi

Toivakan Kotiseutukeskus (Vanha Pappila, Kotiseutumuseo ja Veteraanikorsu)
www.toivakka.fi

Perinnepiha Silanterin torppa
www.toivakka.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

ALVAR AALTO MUSEO: www.alvaraalto.fi

ARKISTOLAITOS: www.arkisto.fi

ARKKITEHTUURI- JA MUOTOILUKASVATUSTA KOULUIHIN: www.ampiainen.fi

ARKKITEHTUURIKASVATUS: www.arkkitehtuurikasvatus.fi

ARKKITEHTUURIMUSEO: www.mfa.fi

KERRO KOULUSTASI: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/kerro_koulustasi

KIERIKKIKESKUS: www.kierikki.fi

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

LASTEN JA NUORTEN ARKKITEHTUURIKOULU: www.arkki.nu

MUSEOVIRASTO: www.nba.fi

RAKENNUSPERINTÖ: www.rakennusperinto.fi

KULTTUURIPERINTÖ JA MUUT KULTTUURIT

Yhteistyötahoja:

Toivakan kirjasto
www.toivakka.fi/kirjasto

Kulttuuriaitta
www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Toivakan kirkko
www.toivakanseurakunta.fi

Toivakan Kotiseutukeskus (Vanha Pappila, Kotiseutumuseo ja Veteraanikorsu)

www.toivakka.fi

Toivakan Pitäjöseura
www.toivakankylat.fi

Toivakan perinnepolku
www.toivakankylat.fi

Perinnepiha Silanterin torppa
www.toivakka.fi

Keski-Suomen museo
www.jkl.fi/ksmuseum

Materiaaleja opetuksen tueksi:

AIKAPOLKU: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/aikapolku

ALVAR AALTO: www.alvaraalto.fi

ARKISTOLAITOS: www.arkisto.fi

HISTORIA LINKKEJÄ: <http://info.edu.turku.fi/vlinkit/his/>

IHMISENÄ MAAILMASSA: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/ihmisena_maailmassa

KASVIT – ELÄVÄÄ KULTTUURIAMME: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/Kasvit_elavaa_kulttuuriamme

KERRO KOULUSTASI: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/kerro_koulustasi

KESKI-SUOMEN MUSEO: www.jkl.fi/ksmuseum

KIERIKKIKESKUS: www.kierikki.fi

KUVIA SUOMESTA: www.muuka.com

KÄYNTI KULTTUURIHISTORIALISESSA MUSEOSSA:

www.tampere.fi/material/attachments/t/5vhgWbrOf/kuhi_oheismateriaali.pdf

MAAILMANKOULU: www.maailmankoulu.fi

MONIKULTTUURISUUDEN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat

MUSEOLIITTO: www.museot.fi/museo-opetus

MUSEOVIRASTO: www.nba.fi

PERINNEMUSIIKIN ELEMENTTEJÄ: [www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/perinnemusiikin_elementtejä](http://www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/perinnemusiikin_elementteja)

RAKENNUSPERINTÖ: www.rakennusperinto.fi

SAAMELAISKÄRÄJÄT: www.samediggi.fi

SEIKKAILU SUOMENLINNASSA: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/seikkailu_suomenlinnassa

SUOMEN KOTISEUTULIITTO: www.kotiseutuliitto.fi

ELOKUVA JA MEDIA

Yhteistyötahoja:

Kulttuurianta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta

Keski-Suomen elokuvakeskus
www.ksek.fi/

Toivakan 4H –yhdistys
<http://toivakka.4h.fi>

Materiaaleja opetuksen tueksi:

ANIMAATIOKURSSI: www.orivedenperusopetus.net/ratas

ARKTISEN UPEETA – POHJOISMAISEN ELOKUVAN FESTIVAALI: www.arktisenupeeta.net

ELOKUVA - TEEMAPAKETTI OPETUKSEEN: opettajatv.yle.fi/teemat/aine/528/536

ELOKUVAKASVATUS: www.koulut.sodankyla.fi/elokuvakasvatus

ELOKUVAN MENETELMÄOPAS: <http://www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat>

ELOKUVANTAJU: <http://elokuvantaju.uiah.fi>

KOULUKINO: www.koulukino.fi

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

LASTEN JA NUORTEN DOKUMENTTIELOKUVATAPAHTUMA: www.docpoint.info/dokkino

LEHTIVERSTAS: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/lehtiverstas
MEDIKASVATUS: www.mediakasvatus.fi
MEDIKASVATUSKESKUS METKA: www.mediametka.fi
MEDIKASVATUS- JA KUVAOHJELMAKESKUS: www.meku.fi
MEDIKOMPASSI: mediakompassi.yle.fi/
SUURI MEDIASEIKKAILU: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/suuri_mediaseikkailu
VALVEEN ELOKUVAKOULU: www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/elokuvakoulu/
ÄÄNI ELOKUVASSA: www.sound.werk23.org/

FESTIVAALIT JA TAPAHTUMAT

Yhteistyötahoja:

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Toukofest Jyväskylä

<http://www.nuortenkeskisuomi.fi/>

Arktisen Upeeta – pohjoismaisen elokuvan festivaali

www.arktisenupeeta.net

Lasten ja nuorten dokumenttielokuvatapahtuma

www.docpoint.info/dokkino

Toivakan tapahtumakalenteri

www.toivakka.fi/tapahtumat

Toivakan lapset ja nuoret sivusto

www.toivakka.fi/lapset_ja_nuoret

MUSIIKKI

Yhteistyötahoja:

Toivakan Musiikkikoulu

www.toivakka.fi/taiteenperusopetus

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Toivakan kirkkokuoro

www.toivakka.fi

Toivakan puhaltajat

www.toivakka.fi

Korsupartio –lauluryhmä

www.toivakka.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

LOUHIMO - OPETUSMATERIAALEJA: www.louhimo.com/rockaputoimisto/opetusmateriaali.html

LUOKKARUMMUT: www.luokkarummut.fi

MUSIIKIN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat

OULU SINFONIA KIDS: www.oulusinfonia.fi/kids

PERINNEMUSIIKIN ELEMENTTEJÄ: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/perinnemusiikin_elementteja

MUSIIKKITEATTERI KAPSÄKKI: www.kapsakki.fi

TEATTERI

Yhteistyötahoja:

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Materiaaleja opetuksen tueksi:

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

MUSIIKKITEATTERI KAPSÄKKI: www.kapsakki.fi

NÄYTTÄMÖTAITEEN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat

SIRKUS

Yhteistyötahoja:

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Jyväskylän Sirkuskoulu

www.sirkuskoulu.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

JYVÄSKYLÄN SIRKUSKOULU: www.sirkuskoulu.fi

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

PIENI SIRKUSOPAS: www.tampere.fi/material/attachments/t/5wBrCY0ay/Pieni_sirkusopas.pdf

SIRKUKSEN TIEDOTUSKESKUS: www.sirkusinfo.fi

SIRKUSRATAS: www.orivedenperusopetus.net/ratas

SOSIAALISEN SIRKUKSEN HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN OPAS:

http://sosiaalinen.sirkus.fi/uploads/images/Sosiaalisen_sirkuksen_hyvien_kaytantojen_opas.pdf

SUOMEN NUORISOSIRKUSLIITTO: www.sns.fi

TANSSI JA LUOVA LIIKUNTA

Yhteistyötahoja:

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Keski-Suomen Tanssin Keskus

<http://tanssinkeskus.fi/>

Tanssiryhmä Off/Balance

www.offbalance.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto

LAATUA LIIKUNTAKASVATUKSEEN: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/laatu_liikuntakasvatukseen

NUORISUOMI: www.nuorisuomi.fi

TAIKALOKKA: www.taikalamppu.fi/images/taikalamppu/vantaa/taikaloikka.pdf

TANSSIRATAS: www.orivedenopisto.net/ratas

SANATAIDE JA KIRJALLISUUS

Yhteistyötahoja:

Toivakan kirjasto

www.toivakka.fi/kirjasto

Kulttuuriaitta

www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Rapina - Keski-Suomen Sanataideyhdistys ry

www.rapina.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto
RAPINA - KESKI-SUOMEN SANATAIDEYHDISTYS RY: www.rapina.fi
SANATAIDERATAS: www.orivedenperusopetus.net/ratas
SANATAITEEN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat
VALVEEN SANATAIDEKOULU: www.kulttuurivalve.fi/sivu/fi/sanataidekoulu/

KUVATAITEET, MUOTOILU JA KÄDENTÄIDOT

Yhteistyötahoja:

Toivakan Taidekoulu
www.toivakka.fi/taiteenperusopetus

Kulttuuriaitta
www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta

Jyväskylän käsityökoulu
<http://kasityokoulu.aivia.fi>

Keski-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry
www.aivia.fi

Suomen käsityön museo, Jyväskylä
www.craftmuseum.fi

Materiaaleja opetuksen tueksi:

ALVAR AALTO: www.alvaraalto.fi
ARKKITEHTUURI- JA MUOTOILUKASVATUSTA KOULUIHIN: www.ampiainen.fi
ATENEUM: www.ateneum.fi
DESIGNMUSEO: www.designmuseum.fi
IHAN ITSE: <http://foorumi.ihanitse.com>
JYVÄSKYLÄN KÄSITYÖKOULU: <http://kasityokoulu.aivia.fi>
KESKI-SUOMEN KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUS RY: www.aivia.fi
KIASMA: www.kiasma.fi
KUVATAIDERATAS: www.orivedenperusopetus.net/ratas
KUVATAITEEN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat
KULTTUURIAITAN TAITEILIJAPANKKI: www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/aitta/kyrmykirjasto
KÄSPAikka – KÄSITYÖ VERKOSSA: www.kaspaikka.fi
MUOVISTUDIO: www.muovistudio.net
MUSEOPEDAGOGIIKAN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat
OPAS VALOKUVAMENETELMÄÄN: www.tampere.fi/material/attachments/t/5r14ZMdaW/netti_kikatus.pdf
POLUT – TIETOA DESIGNOPPIMISESTA: www.mlab.uiah.fi/polut
SARJAKUVAN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat
SUOMEN KÄSITYÖN MUSEO: www.craftmuseum.fi
TAIDESAMPO: www.taidesampo.net
TAITO GROUP: www.taito.fi
TEOLLISEN MUOTOILUN LABORATORIO: www.idelab.uiah.fi
TEOLLISUUSTAITEEN LIITTO: www.ornamo.fi
VALOKUVAUKSEN MENETELMÄOPAS: www.taikalamppu.fi/index.php/menetelmaeoppaat
YMPÄRISTÖKASVATUS KUVATAITEESSA: www.edu.fi/verkko_oppimateriaalit/ymparistokasvatus_kuvataiteessa

"Kuun kissa" maalattu puukaiverrus, Elsa P. 2011